

1. Dades de l'assignatura

ESPECIALITAT	CURS	SEMESTRE	TIPUS	ECTS
Gràfic	Segon	Primer	Específica	4

Departament: Història de l'art i del disseny

Idioma d'impartició: Català/castellà

Web de l'assignatura: [Fes clic per escriure](#)

1.1. Requisits per cursar l'assignatura:

Haver superat la matèria de formació bàsica de primer "Història de les Arts, l'Estètica i el Disseny"

1.2. Professor/a

Nieves Arévalo García
 Correu electrònic: narevalo@escoladisseny.com

1.3. Cap de departament

Nieves Arévalo García
 Correu electrònic: narevalo@escoladisseny.com

1.4. Normativa de referència

Decret 43/2013, de 6 de setembre, pel qual s'estableix a les Illes Balears el pla d'estudis dels ensenyaments artístics superiors conduents al títol superior de disseny de les especialitats de disseny gràfic, disseny d'interiors, disseny de moda i disseny de producte i se'n regula l'avaluació. (BOIB Núm. 125, de 10 de setembre de 2013)

2. Contextualització de l'assignatura dins el pla d'estudis

2.1. Matèria a la qual pertany l'assignatura (Matèria a la qual pertany l'assignatura i conjunt d'assignatures vinculades entre si, i paper de l'assignatura dins el pla d'estudis)

Història de l'art, del disseny

Dins l'especialitat de disseny gràfic, la Història del disseny gràfic afavoreix el coneixement dels diversos llenguatges creatius del disseny gràfic al llarg de la història, aportant elements de crítica i reflexió així com un enriquiment del llenguatge conceptual i visual del futur dissenyador.

2.2. Perfil professional (interès de la matèria per la professió, amb exemples)

Aquesta assignatura forma part de la formació humanística i cultural que, de forma específica, ha de tenir el professional del disseny gràfic. Les referències històriques relacionades amb el disseny gràfic no tant sols són un referent per a les creacions del dissenyador gràfic, si no també una base necessària per el seu desenvolupament professional.

3. Competències de l'assignatura

3.1. Competències transversals (CT) (Tria i marca les corresponents a l'assignatura)

- CT01 Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora.
- CT02 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT03 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT04 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CT05 Comprendre i utilitzar, almenys, una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament professional.
- CT06 Realitzar autocrítica cap al propi desenvolupament professional i interpersonal.
- CT07 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- CT08 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.

- CT09 Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
- CT10 Liderar i gestionar grups de treball.
- CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i la sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.
- CT12 Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis culturals, socials i artístics i als avenços que es produeixen en l'àmbit professional i seleccionar els canals adequats de formació continuada.
- CT13 Cercar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.
- CT14 Dominar la metodologia de recerca en la generació de projectes, idees i solucions viables.
- CT15 Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.
- CT16 Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat envers el patrimoni cultural i mediambiental.
- CT17 Contribuir amb la seva activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seva incidència en els diferents àmbits i la seva capacitat de generar valors significatius.

3.2. Competències generals del títol (CG) *(Tria i marca les corresponents a l'assignatura)*

- CG01 Concebre, planificar i desenvolupar projectes de disseny d'acord amb els requisits i condicionaments tècnics, funcionals, estètics i comunicatius.
- CG02 Dominar els llenguatges i els recursos expressius de la representació i la comunicació.
- CG03 Establir relacions entre el llenguatge formal, el llenguatge simbòlic i la funcionalitat específica.
- CG04 Tenir una visió científica sobre la percepció i el comportament de la forma, de la matèria, de l'espai, del moviment i del color.
- CG05 Actuar com a mediadors entre la tecnologia i l'art, les idees i els fins, la cultura i el comerç.
- CG06 Promoure el coneixement dels aspectes històrics, ètics, socials i culturals del disseny.
- CG07 Organitzar, dirigir i / o coordinar equips de treball i saber adaptar-se a equips multidisciplinaris.
- CG08 Plantejar estratègies de recerca i innovació per a resoldre expectatives centrades en funcions, necessitats i materials.
- CG09 Investigar en els aspectes intangibles i simbòlics que incideixen en la qualitat.
- CG10 Ser capaços d'adaptar-se als canvis i a l'evolució tecnològica industrial.
- CG11 Comunicar idees i projectes als clients, argumentar raonadament, saber avaluar les propostes i canalitzar el diàleg.
- CG12 Aprofundir en la història i la tradició de les arts i del disseny.
- CG13 Conèixer el context econòmic, social i cultural en què té lloc el disseny.
- CG14 Valorar la dimensió del disseny com a factor d'igualtat i d'inclusió social, i com a transmissor de valors culturals.
- CG15 Conèixer processos i materials i coordinar la pròpia intervenció amb altres professionals, segons les seqüències i graus de compatibilitat.
- CG16 Ser capaços de trobar solucions ambientalment sostenibles.
- CG17 Plantejar, avaluar i desenvolupar estratègies d'aprenentatge adequades a la consecució objectius personals i professionals.
- CG18 Optimitzar la utilització dels recursos necessaris per assolir els objectius previstos.
- CG19 Demostrar capacitat crítica i saber plantejar estratègies de recerca.
- CG20 Comprendre el comportament dels elements que intervenen en el procés comunicatiu, dominar els recursos tecnològics de la comunicació i valorar la seva influència en els processos i productes del disseny.
- CG21 Dominar la metodologia d'investigació.
- CG22 Analitzar, avaluar i verificar la viabilitat productiva dels projectes, des de criteris d'innovació formal, gestió empresarial i demandes de mercat.

3.2. Competències específiques de l'especialitat (CE)

- Dominar els recursos formals de l'expressió i la comunicació visual.
- Comprendre i utilitzar la capacitat de significació del llenguatge gràfic.
- Establir estructures organitzatives de la informació.
- Interrelacionar els llenguatges formal i simbòlic amb la funcionalitat específica.
- Conèixer el context econòmic, social, cultural i històric en el qual es desenvolupa el disseny gràfic.
- Reflexionar sobre la influència social positiva del disseny, valorar la seva incidència en la millora de la qualitat de vida i del medi ambient i la seva capacitat per generar identitat, innovació i qualitat en la producció.

4. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Descripció del que un estudiant ha d'haver après en finalitzar l'assignatura. Aquests objectius d'aprenentatge generals de l'assignatura han de ser coherents amb les competències que el pla d'estudis ha definit i que l'estudiant ha de desenvolupar i assolir.

- Coneixement dels aspectes més importants de la història del disseny gràfic en relació al context històric-social en el qual s'ha concebut i realitzat.
- Coneixement dels autors i les tendències més rellevants del disseny gràfic des de la creació de l'impremta fins a l'actualitat.
- Coneixement i anàlisi de les principals creacions i aportacions dins la història del disseny gràfic.

- Establiment de relacions entre la història del disseny gràfic i la història de l'art i altres àmbits estètics i culturals.
- Anàlisi i compressió del procés creatiu del disseny gràfic i del seu resultat estètic i social. Saber-ho valorar i emetre judici crític.
- Domini de la terminologia específica de la assignatura.
- Capacitat d'expressió en llenguatge oral i escrit.
- Capacitat d'anàlisi i valoració crítica del disseny com a resultat d'un complex de relacions formals, funcionals, històriques, sociològiques, psicològiques, econòmiques, tecnològiques, etc.
- Capacitat d'interpretació amb sentit crític de la significació social i cultural del disseny, amb suport en les ciències i la tecnologia.
- Interpretació crítica del objectes elementals del disseny: espai, objectes, imatges, instal·lacions.
- Interpretació crítica del disseny com a fet social, detectant mancances i satisfent necessitats físiques i psíquiques.
- Afavoriment de la sensibilitat artística en tots els camps i d'una manera especial en el que fa referència al disseny gràfic.
- Afavoriment de l'interès per conèixer i conservar el patrimoni relacionat amb el disseny gràfic.

5. Continguts temàtics de l'assignatura *(distribuïts en unitats d'aprenentatge)*

BLOC TEMÀTIC I. EL DISSENY GRÀFIC DES DE L'APARICIÓ DE L'IMPRESA A LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

1. Conceptes introductoris.
2. La revolució tecnològica de la impremta i la seva repercussió en el disseny gràfic. L'art d'imprimir i la difusió de les tècniques de gravat.
3. L'estètica del Barroc i Rococó: avanços tècnics i noves tipografies.
4. El disseny gràfic a l'època del Neoclassicisme. Aparició de la litografia.

BLOC TEMÀTIC II. EL DISSENY GRÀFIC A L'ÈPOCA DE LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL.

1. Context històric. Els inicis de la comunicació de masses. Impacte de les tecnologies industrials en el disseny gràfic.
2. El moviment de les Arts & Crafts i el disseny gràfic.
3. Modernisme i disseny gràfic. El cartell.

BLOC TEMÀTIC III. EL SEGLE XX. DISSENY GRÀFIC FINS A LA SEGONA GUERRA MUNDIAL.

1. Les Avantguardes històriques i la seva repercussió dins el disseny gràfic.
2. Art Déco i disseny gràfic. Aportacions al cartell.
3. Protorracionalisme i racionalisme dins el disseny gràfic.

BLOC TEMÀTIC IV. EL DISSENY GRÀFIC DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX FINS A L'ACTUALITAT.

1. Disseny gràfic als EUA i Europa als anys 50 i 60.
2. Principals corrents artístics i incidència dins el disseny gràfic.
3. Darreres tendències. El disseny gràfic postmodern.
4. Les noves tecnologies. L'era digital.

6. Bibliografia i altres recursos

Bibliografia bàsica:

HOLLIS, Richard. El diseño gráfico. Barcelona: Editorial Destino. 1994.

MEGGS B., Philip i PURVIS, Alston W.: Historia del diseño gráfico. Barcelona: Editorial RM VERLAG, 2009. 4a Edició

SATUÉ, Enric. El diseño gráfico. Desde los orígenes hasta nuestros días. Madrid. Alianza Forma, 1988.

Bibliografia complementària:

ADES, Dawn. The 20th-Century Poster. Design of the Avant-Garde. Abbeville Press. Publishers New York, 1984

BARNICOAT, John: Los carteles. Su historia y su lenguaje. Barcelona, Ed. Gustavo Gili, 1995

BAYLEY, Stephen. Guía Conran del Diseño. Madrid: Alianza Forma, 1992

BLACKWELL, Lewis. Tipografía del siglo XX. Barcelona, Ed. Gustavo Gili, 2004.

EKILSON, Stephen J. Graphic Design: A New History, Second Edition. Londres: Laurence King Publishing, 2012

MÜLLER-BROCKMANN, Josef. Historia de la comunicación visual. Barcelona. Ed. Gustavo Gili Diseño, 2005.

POYNOR, Rick. No más normas. Diseño gráfico posmoderno. Ed. Gustavo Gili. México, 2002

SATUÉ, Enric. El diseño gráfico en España: historia de una forma comunicativa nueva. Madrid: Alianza Forma, 1997

Altres recursos:

- Apunts de classe.

- Material bibliogràfic utilitzat en la recerca individual.
- Pàgines web idònies.
- Vídeos.
- Visites exposicions i/o museus.

7. Metodologia docent

7.1. Estratègies generals metodològiques

- Classes expositives per part del professor
- Visualització i comentari d'obres representatives de la història del disseny gràfic
- Foment dels procediments d'investigació
- Participació en les activitats de l'especialitat de disseny gràfic relacionades amb els continguts de l'assignatura

7.2 Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

- Assistència regular a les activitats lectives
- Classes expositives
- Anàlisi d'obres de disseny gràfic representatives en relació al seu context historicoartístic
- Treballs d'investigació per part de l'alumnat en relació als continguts

7.3 Instal·lacions del centre i material

Aula amb instal·lació de sistemes de projecció d'imatges de qualitat (projector i pissarra digital)
Bibliografia específica

7.4 Activitats interdisciplinàries

Col·laboració amb el Departament de la Especialitat de Disseny Gràfic en relació a les activitats programades pel curs

7.5 Activitats complementàries

Visita a museus i exposicions que tinguin relació amb els continguts de la assignatura i que es desenvolupin al llarg del curs

8. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

(L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'estudiant es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació de les competències establertes d'acord amb el perfil professional definit per a l'especialitat corresponent)

8.1. Criteris d'avaluació generals del departament (si és el cas):

Per a tenir l'avaluació contínua és necessari assistir com a mínim a un 60 % a classe.

8.2. Criteris d'avaluació de l'assignatura:

- Assisteix regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades
- Participa regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades
- Participa a l'aula de manera discursiva i argumenta el propi punt de vista raonadament
- Demostra interès per la matèria
- Coneix, assimila i comprèn els conceptes fonamentals de l'assignatura
- Demostra i aplica correctament els conceptes fonamentals de l'assignatura en les activitats programades
- Coneix i utilitza correctament la terminologia específica de l'assignatura
- Coneix i utilitza correctament els materials, les eines, les tecnologia i les tècniques específiques de l'assignatura
- Demostra capacitat de síntesi, actitud crítica i raonament argumentat en les activitats programades
- Planifica correctament el temps i les activitats programades
- Treballa amb pulcritud, ordre i neteja
- Demostra capacitat per expressar conceptes o reflexions, amb un fil conductor bàsic i ordenat
- Compleix amb la metodologia de treball proposada, les normes de presentació i els terminis d'entrega establerts
- Presenta correctament les activitats programades
- Resol correctament les activitats programades
- Demostra sensibilitat artística, creativitat, innovació i originalitat en les activitats programades
- Desenvolupa un estil propi en les activitats programades
- Coneix i consulta la bibliografia recomanada
- S'expressa amb correcció ortogràfica

- Fes clic per escriure
- Fes clic per escriure
- Fes clic per escriure

Dins cada curs acadèmic es diferencien tres períodes d'avaluació:

- a) El període d'avaluació contínua, que es du a terme durant el període lectiu de cada semestre, i que ha de suposar, al menys, el 50 % de la qualificació final.
- b) El període d'avaluació complementària i final, que es du a terme a la finalització de cada semestre i en el qual es poden programar tant les recuperacions de les activitats d'avaluació contínua no superades o no realitzades com els exàmens o proves de l'avaluació final.
- c) El període d'avaluació extraordinària, que es du a terme a la finalització de cada any acadèmic i en el qual es fa la recuperació de l'avaluació final i, si escau, també es pot programar la recuperació de les activitats d'avaluació contínua.

8.3. Procediments i instruments d'avaluació i qualificació

		AVALUACIÓ CURS							
		Núm.	contínua	complementària	Núm.	Avaluació final febrer/juny	Núm.	Avaluació extraordinària setembre	
☐	Tècniques d'observació: registres, llistes de control, aptitud, assistència...		10 %						
☐	Treballs orals individuals i/o en grup: debats, presentacions...		20 %			%		%	
☐	Treballs escrits individuals i/o en grup: assajos, memòries, informes...		%			%		%	
☐	Projectes/Treballs de llarga durada		%			%		%	
☐	Treballs en equip		%						
☐	Exercicis pràctics		%			%		%	
☐	Quadern d'apunts/de camp/de problemes		%			%		%	
☐	Sistemes d'autoavaluació		%			%		%	
☐	Proves objectives parcials		60 %						
☐	Prova objectiva final			80 %		80 %	---	80 %	
☐	Altres procediments: Actitud crítica i participativa		10 %	%		%	---	%	
☐	Altres procediments: Entrega de treballs que no es presentaren en la data indicada		%	20 %		20 %	---	20 %	
			%	%		100 %		100 %	
		100 %							

9. Altres observacions

(si és el cas)

Per superar aquesta assignatura es recomana l'assistència regular a les activitats lectives i un estudi programat dels continguts amb periodicitat setmanal. Així mateix és important la consulta de la bibliografia recomanada i la realització del treball d'investigació que es proposarà al començament del curs.